

ЗАКОН за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (Загл. изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.)

Обн., ДВ, бр. 101 от 22.12.2015 г., изм. и доп., бр. 43 от 7.06.2016 г., бр. 74 от 20.09.2016 г., изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. и доп., бр. 85 от 24.10.2017 г., изм., бр. 2 от 3.01.2018 г., доп., бр. 29 от 8.04.2019 г., изм., бр. 94 от 29.11.2019 г., доп., бр. 13 от 14.02.2020 г., в сила от 14.02.2020 г., изм. и доп., бр. 52 от 9.06.2020 г., бр. 39 от 27.05.2022 г., бр. 51 от 1.07.2022 г., в сила от 1.07.2022 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон определя:

1. (изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) националната институционална рамка за управлението на средствата от Европейските фондове при споделено управление, наричани по-нататък "ЕФСУ";

2. реда за предоставяне на финансова подкрепа чрез безвъзмездна финансова помощ;

3. специални правила за определяне на изпълнител от бенефициент на безвъзмездна финансова помощ;

4. (изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) правилата за верифициране и счетоводно отчитане на допустимите разходи и за извършване на плащанията и на финансовите корекции.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 85 от 2017 г., изм., бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) Средствата от ЕФСУ по смисъла на този закон са средства от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, Фонд "Убежище, миграция и интеграция", Фонд "Вътрешна сигурност" и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, предоставени по програми на Република България. За средства от ЕФСУ се счита и предвиденото в програмите национално съфинансиране.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) За режима на сметките за средствата от ЕФСУ, както и за финансовите взаимоотношения при управлението на средствата от ЕФСУ се прилага Законът за публичните финанси.

Чл. 2. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) Средствата от ЕФСУ се управляват при спазване на хоризонталните принципи и законност, добро финансово управление, пропорционалност и прозрачност чрез партньорство и многостепенно управление с цел намаляване на административната тежест за бенефициента и при осигуряването на видимост.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 52 от 2020 г., **бр. 51 от 2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) При управлението на средствата от ЕФСУ не се допуска конфликт на интереси по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) 1296/2013, (ЕС) 1301/2013, (ЕС) 1303/2013, (ЕС) 1304/2013, (ЕС) 1309/2013, (ЕС) 1316/2013, (ЕС) 223/2014 и (ЕС) 283/2014 и на Решение 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) 966/2012 (ОВ, L 193/1 от 30 юли 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1046".

Чл. 3. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Управлението на средствата от ЕФСУ се осъществява в съответствие с приложимите за програмния период право на Европейския съюз и споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта от ЕФСУ, наричано по-нататък "Споразумението за партньорство", изискванията на програмите, разпоредбите на този закон и актовете по неговото прилагане.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Средствата от ЕФСУ се предоставят по програмите за съответния програмен период след тяхното одобряване от Европейската комисия.

Чл. 4. (1) Безвъзмездната финансова помощ се предоставя за проекти, с които се постигат целите на програмите по чл. 3, ал. 2, и при условията, определени в тях.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Безвъзмездната финансова помощ може да се предоставя и в комбинация с другите форми за финансова подкрепа – награди или финансови инструменти.

(3) Безвъзмездната финансова помощ не може да има за цел или резултат реализирането на печалба.

(4) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Безвъзмездната финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕФСУ или чрез други фондове и инструменти на Европейския съюз, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента.

(5) (Нова – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Безвъзмездната финансова помощ може да се предоставя под условие за пълно или частично възстановяване, като условията се посочват в документите по чл. 26, ал. 1.

Чл. 4а. (Нов – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) (1) Финансовите инструменти предоставят подкрепа на крайни получатели за инвестиции в материални и нематериални активи, както и за текущи активи, които се очаква да бъдат финансово жизнеспособни и за които няма достатъчно финансиране от пазарни източници.

(2) Подкрепата чрез финансови инструменти се предоставя за елементите на инвестициите, които не са физически завършени или изцяло изпълнени към датата на решението за инвестиция.

Чл. 5. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Финансовите инструменти, финансирани със средства от ЕФСУ, се изпълняват чрез Холдингов фонд.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Холдинговият фонд се създава като обособен финансов ресурс от програмите по чл. 3, ал. 2 и се управлява въз основа на финансово споразумение, сключено между ръководителя на управляващия орган на съответната програма и лицето, изпълняващо Холдинговия фонд. Банковото обслужване на лицето, управляващо Фонда на фондовете, се извършва от Българската народна

банка.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 39 от 2022 г., **бр. 51 от 2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Лицето, изпълняващо Холдинговия фонд, е "Фонд мениджър на финансови инструменти в България" – ЕАД – еднолично търговско дружество с държавно участие в капитала.

(4) (Нова – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) Разпоредбата на чл. 153, ал. 8 от Закона за публичните финанси се прилага за лицето по ал. 3, както и за други юридически лица, които са контролирани от държавата и на които по силата на нормативен акт е възложено подобно управление на средства от Европейския съюз и банковото им обслужване се извършва от Българската народна банка.

(5) (Нова – ДВ, бр. 13 от 2020 г., в сила от 14.02.2020 г.) Ресурсите, възстановени на финансовите инструменти от инвестиции или от освобождаването на ресурси, поети като задължение по договори за гаранции, включително изплащане на главници и печалби и други приходи или доходи, като лихви, гаранционни такси, дивиденди, капиталова печалба или всякакви други постъпления от инвестиции, които могат да бъдат отнесени към подкрепата от европейските фондове, генерирани след края на периода на допустимост на разходите и/или след изтичане на срока на финансовите споразумения, се прехвърлят на Националния фонд и се включват като активи на сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд.

(6) (Нова – ДВ, **бр. 51 от 2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Редът и начинът на използване на ресурса по ал. 5 се определят с постановление на Министерския съвет по съвместно предложение на министъра на финансите и министъра, отговорен за изпълнението на мерките, които ще се финансират с ресурса.

Чл. 5а. (Нов – ДВ, **бр. 51 от 2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Условието и правилата за предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти, комбинирането на финансови инструменти с безвъзмездна финансова помощ, изпълнението на финансовите инструменти и правилата за управление и контрол се определят с нормативен акт на Министерския съвет по предложение на министъра на финансите.

Чл. 6. (Изм. – ДВ, **бр. 51 от 2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Управлението на средствата от ЕФСУ, предоставени по програми за европейско териториално сътрудничество, се осъществява съгласно приложимите за тях право на Европейския съюз и международни договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Глава втора

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

Раздел I

Органи и структури за управление на средствата от ЕФСУ (Загл. изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.)

Чл. 7. (1) (Изм. – ДВ, **бр. 51 от 2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Органи на изпълнителната власт, отговорни за управлението на средствата от ЕФСУ, са:

1. Министерският съвет;

2. (Изм. – ДВ, **бр. 51 от 2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) заместник министър-председателят или министърът, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕФСУ;

3. министърът на финансите.

(2) Министерският съвет:

1. одобрява проекта на Споразумението за партньорство преди неговото внасяне в Европейската комисия;

2. одобрява проектите на програмите по чл. 3, ал. 2 преди тяхното внасяне в Европейската комисия;

3. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) определя структурите, отговорни за разработването на програмите по чл. 3, ал. 2 и за управлението, контрола, координацията и одита на средствата от ЕФСУ;

4. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) приема подзаконовата нормативна уредба за управление на средствата от ЕФСУ, предвидена в този закон.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Заместник министър-председателят или министърът, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕФСУ:

1. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) действа като централен представител на Република България пред Европейската комисия и другите европейски институции по въпросите на управлението на средствата от ЕФСУ;

2. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) осъществява координацията във връзка с участието на Република България в процеса на вземане на решения на Европейския съюз в областта на Кохезионната политика, Общата селскостопанска политика и Общата политика в областта на рибарство в частта им, обхваната от ЕФСУ;

3. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) ръководи процеса по разработването на институционалната рамка и нормативната уредба, свързана с управлението на средствата от ЕФСУ;

4. координира и контролира управлението на програмите по чл. 3, ал. 2; дава задължителни методически указания на органите по чл. 9 във връзка с управлението на програмите по чл. 3, ал. 2, без това да противоречи на изискването за осигуряване на независимост на одитния орган;

5. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) координира предоставената от международните финансови институции и инструмента JASPERS подкрепа за подготовка,

изпълнение и управление на проекти, финансирани със средства от ЕФСУ;

6. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) отговаря за наличието и функционирането на системи за управление и контрол на програмите в съответствие с ключовите изисквания на Приложение XI на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за Фонд "Убежище, миграция и интеграция", Фонд "Вътрешна сигурност" и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ, L 231/159 от 30 юни 2021 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2021/1060";

7. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) координира дейностите за подобряване на административния капацитет на централно, регионално и местно ниво при управлението на средствата от ЕФСУ;

8. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) координира ефективното прилагане на мерките за видимост, прозрачност и комуникация при управлението на средствата от ЕФСУ.

(4) Министърът на финансите:

1. (изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г., доп., бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) определя, организира и контролира процесите на получаване и трансferиране на средства от финансовата помощ, предоставяна на Република България по Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Фонда за справедлив преход и Кохезионния фонд, и свързаното с тях национално съфинансиране;

2. провежда националната политика по прилагане на финансовите инструменти;

3. (отм. – ДВ, бр. 43 от 2016 г.);

4. (доп. – ДВ, бр. 43 от 2016 г., изм. и доп., бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) определя с нормативен акт правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по смисъла на чл. 2, т. 29 от Регламент (ЕС) 2021/1060 по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Фонда за справедлив преход и Кохезионния фонд.

Чл. 8. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Постоянно действащи консултативни органи за координация в изпълнителната власт при определянето и провеждането на държавната политика в областта на управлението на средствата от ЕФСУ са:

1. (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Съветът за координация при управлението на средствата от Европейския съюз, който осъществява координация на мерките за изпълнение на държавната политика за икономическо, социално и териториално развитие на страната, финансирани със средства от ЕФСУ;

2. (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Съветът за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, който осигурява координацията в дейността на държавните органи по предотвратяването и борбата с правонарушенията при управление на средствата от ЕФСУ.

(2) Съветите по ал. 1 се създават от Министерския съвет по реда на чл. 22а от Закона за администрацията. Съставът, функциите и организацията на дейността на съветите се определят с актовете за създаването им.

Чл. 9. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Органи по програмите по чл. 3, ал. 2, финансирани със средства от ЕФСУ, са управляващите органи, счетоводните органи и одитните органи.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Един и същ управляващ, счетоводен или одитен орган може да бъде определен за няколко програми по чл. 3, ал. 2. Доколкото това е приложимо съгласно правото на Европейския съюз и при зачитане на принципа за разделение на функциите, управляващият, счетоводният и одитният орган могат да бъдат част от една и съща администрация.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) За управлението на част от програма или за изпълнението на определени задачи на управляващия орган може да бъдат определени междинни звена.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Управляващите, счетоводните и одитните органи и междинните звена се създават като звено в администрация по реда на Закона за администрацията или Закона за местното самоуправление и местната администрация, или като отделна администрация. Доколкото това е приложимо съгласно правото на Европейския съюз, функциите на такъв орган може да се предоставят за изпълнение и от друг орган или организация.

(5) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Управляващите органи отговарят за цялостното програмиране, управление и изпълнение на програмата, както и за предотвратяването, откриването и коригирането на нередности, включително за извършването на финансови корекции. Ръководител на управляващия орган е ръководителят на администрацията или организацията, в чиято структура се намира управляващият орган, или определено от него лице. Правомощия на ръководител на управляващия орган по този закон може да се упражняват и от овластено от него лице.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Счетоводните органи извършват специфични контролни дейности с цел заявяване за възстановяване пред Европейската комисия на разходваните средства по програмите по чл. 3, ал. 2 и изготвяне и изпращане на Европейската комисия на годишни счетоводни отчети по всяка програма. Те предоставят информация на Европейската комисия и осъществяват комуникация с нея във връзка с изпълняваните от тях дейности.

(7) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Одитните органи извършват специфични одитни дейности за предоставяне на независима и обективна оценка относно ефективността на системите за финансово управление и контрол и за придобиване на разумна увереност относно пълнотата, точността и достоверността на годишните счетоводни отчети и редовността, правилността и законосъобразността на свързаните с тях разходи.

Чл. 10. (1) (Изм. – ДВ, бр. 39 от 2022 г.) Централното координационно звено изпълнява задачите по чл. 123, параграф 8 от Регламент (ЕС) 1303/2013.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 39 от 2022 г.).

(3) (Нова – ДВ, бр. 39 от 2022 г.) Централното координационно звено може да бъде организирано в администрацията на Министерския съвет, в рамките на специализираната администрация на Министерството на финансите или на друго министерство.

Чл. 11. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Дирекция "Защита на финансовите интереси на Европейския съюз" (АФКОС) в структурата на Министерството на вътрешните работи докладва нередности на Европейската служба за борба с измамите и осъществява контрола по прилагане на процедурите за администриране на нередности, засягащи средствата от ЕФСУ.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Със закон или с нормативен акт на Министерския съвет може да се създават и други структури, които изпълняват функции, свързани с управлението и контрола на средствата от ЕФСУ.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Доколкото не е уредено в този закон, с нормативен акт на Министерския съвет се определят правилата относно взаимоотношенията между управляващите, счетоводните и одитните органи, техните взаимоотношения с Европейската комисия, както и с останалите органи и структури по тази глава.

Раздел II

Комитети за наблюдение и партньорство при управлението на средствата от ЕФСУ

(Загл. изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.)

Чл. 12. (1) Програмирането, изпълнението, наблюдението и оценката на Споразумението за партньорство и програмите по чл. 3, ал. 2 се осъществяват в партньорство с централните и териториалните органи на изпълнителната власт, общините, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, с организации, представляващи гражданското общество, и с представители на академичната общност.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.).

Чл. 13. (1) Наблюдението на Споразумението за партньорство се осъществява от комитет за наблюдение на Споразумението за партньорство.

(2) Комитетът по ал. 1 е колективен орган, който:

1. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) следи за напредъка в изпълнението на стратегическите цели на Споразумението за партньорство;

2. обсъжда и одобрява всички предложения за промени в Споразумението за партньорство;

3. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) разглежда информация за изпълнението на съответните програми и приноса им за изпълнението на стратегическите цели на Споразумението за партньорство;

4. (отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.);

5. приема Национална комуникационна стратегия за съответния програмен период след съгласуване с комитетите по чл. 14, ал. 1 и следи за нейното изпълнение;

6. наблюдава общия напредък по рамките за изпълнение на отделните програми и разглежда и одобрява националното предложение за разпределение на средствата от резерва за изпълнение между отделните програми;

7. разглежда и други въпроси, свързани с изпълнението на Споразумението за партньорство.

Чл. 14. (1) Изпълнението на програма по чл. 3, ал. 2 се наблюдава от комитет. Комитет може да се създава за наблюдение на една или повече програми.

(2) Комитетът за наблюдение на програма или програми по чл. 3, ал. 2 е колективен орган, който:

1. одобрява по предложение на ръководителя на управляващия орган на съответната програма методологията и критериите, използвани за подбор на операции;

2. съгласува по предложение на ръководителя на управляващия орган на съответната програма индикативни годишни работни програми;

3. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) разглежда изпълнението и следи за напредъка при изпълнението на програмата и напредъка към постигането на междинните цели и на целевите стойности;

4. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) следи за изпълнението и прилагането на отключващите условия през целия програмен период;

5. (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) разглежда и одобрява предложения за изменения на съответната програма, включително за преразпределение на средства по приоритети;

6. (нова – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) следи за изпълнение на действията по комуникация и видимост;

7. (нова – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) следи за напредъка на изпълнението на операциите от стратегическо значение;

8. (нова – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) одобрява окончателния доклад за качеството на изпълнението на програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Фонда за справедлив преход и Кохезионния фонд и годишните доклади за качеството на изпълнение на програмите, финансирани от Фонд "Убежище, миграция и интеграция", Фонд "Вътрешна сигурност" и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;

9. (нова – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) одобрява плана за извършване на оценка на програмите и неговите изменения;

10. (предишна т. 6 – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) разглежда и други въпроси, свързани с изпълнението на съответната програма.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.).

Чл. 15. (1) Комитетът за наблюдение на Споразумението за партньорство и комитетът за наблюдение на програма или програми по чл. 3, ал. 2 се състоят от председател, членове и наблюдатели с право на съвещателен глас.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Комитетите по ал. 1 се създават и техният състав се определя с нормативен акт на Министерския съвет при спазване изискванията на чл. 8 и 39 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 124 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) 1305/2013 и (ЕС) 1307/2013 (ОВ, L 435/1 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2021/2115". В нормативния акт се определят критериите и процедурата за избор на представители на партньорите по чл. 12, ал. 1.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.).

(4) Комитетите по ал. 1 приемат вътрешни правила за работа и кодекс за поведение.

Чл. 16. (1) Комитетът за наблюдение на Споразумението за партньорство заседава най-малко веднъж годишно.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Комитетът за наблюдение на програма

или програми по чл. 3, ал. 2 заседава най-малко веднъж годишно.

(3) Комитетите по ал. 1 и 2 вземат решение с единодушие. В случаите, когато това не е възможно, решенията се приемат с мнозинство две трети от присъстващите членове с право на глас.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Поименният състав на комитетите по ал. 1 и 2 и информацията относно тяхната дейност и взетите решения се публикуват на интернет страницата на съответната програма и/или на Единния информационен портал за обща информация за изпълнението и управлението на средствата от ЕС, наричан по-нататък "Единния информационен портал".

Чл. 17. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Заместник министър-председателят или министърът, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕФСУ, съвместно с органите и структурите по чл. 9 – 11 провеждат регулярни срещи с представители на партньорите по чл. 12, ал. 1 и на бенефициентите на финансова подкрепа по актуални въпроси, свързани с управлението на средствата от ЕФСУ.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Срещите по ал. 1 се провеждат най-малко веднъж годишно, като постигнатите договорености се публикуват на Единния информационен портал.

Раздел III

Видимост, прозрачност и комуникация, насочени към обществеността, относно финансовата подкрепа от ЕФСУ

(Загл. изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.)

Чл. 18. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Мерките за видимост, прозрачност и комуникация относно финансовата подкрепа от ЕФСУ, предоставена по програмите по чл. 3, ал. 2, се изпълняват съгласно Национална комуникационна стратегия за съответния програмен период, приета от комитета за наблюдение на Споразумението за партньорство.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) С Националната комуникационна стратегия се одобрява единен наръчник за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация, който е задължителен за бенефициентите.

Чл. 19. (1) Централното координационно звено изгражда и поддържа Единния информационен портал.

(2) Информацията, която се въвежда, и редът за нейното въвеждане се определят с нормативен акт на Министерския съвет.

Чл. 20. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) За популяризиране на ЕФСУ в Република България се създава мрежа от информационни центрове за осигуряване на актуална, безплатна и експертна информация относно възможностите за финансова подкрепа със средства от тези фондове. Информационните центрове се изграждат на областно ниво със съдействието на общината, на чиято територия са разположени.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) За популяризиране на съответните програми по чл. 3, ал. 2 управляващите органи разработват годишен план за действие, включващ всички планирани дейности за видимост, прозрачност и комуникация.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Популяризирането на ЕФСУ в Република България и на съответните програми по чл. 3, ал. 2 може да се осъществява и чрез други организации.

Раздел IV

Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕФСУ

(Загл. изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.)

Чл. 21. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Централното координационно звено, органите за управление и контрол на средствата от ЕФСУ, кандидатите и бенефициентите въвеждат, събират и систематизират коректна и достоверна информация относно дейностите по изпълнението, управлението, наблюдението, оценката и контрола на програмите по чл. 3, ал. 2 и проектите съобразно тяхната компетентност в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕФСУ (ИСУН) и при спазване на принципите за намаляване на административната тежест, ефективно, ефикасно и икономично управление и контрол на средствата.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Информацията по ал. 1, включително съдържащите се в нея индивидуални данни, може да се използва за статистически и аналитични цели и да се публикува и разпространява с цел осигуряване на публичност и прозрачност при управлението на средствата при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни и на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (ОВ, L 119/1 от 4 май 2016 г.).

Чл. 22. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕФСУ се поддържа от Централното координационно звено и осигурява електронния обмен на информация и документи между него, органите за управление и контрол на средствата от ЕФСУ и кандидатите и бенефициентите на финансова подкрепа.

(2) Производства пред управляващите органи по този закон може да се провеждат и посредством ИСУН при условия и по ред, определени с акта по чл. 23.

(3) (Нова – ДВ, бр. 52 от 2020 г., доп., бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Когато производствата пред управляващите органи по този закон се провеждат посредством ИСУН, съобщаването на индивидуалните административни актове, издадени в тези производства, се извършва чрез съобщение в ИСУН до съответния кандидат или бенефициент, като към съобщението е прикачен съответния акт или в него се препраща към публикувания в ИСУН акт. Актът се счита за връчен с изпращането на съобщението в ИСУН.

(4) (Нова – ДВ, бр. 52 от 2020 г.) Когато производствата пред управляващите органи по този закон не се провеждат посредством ИСУН, съобщаването на индивидуалните административни актове, издадени в тези производства, се извършва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 22а. (Нов – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) За целите на провеждането на производствата пред управляващите органи в ИСУН се създава интеграция с други приложими регистри, поддържани от държавните органи и администрации, за получаване по служебен път на необходимата информация от съответния първичен администратор на данни.

Чл. 23. Условието, редът и механизмът за функциониране на ИСУН, както и изискванията към структурата и съдържанието на въвежданата информация по чл. 21, ал. 1 се определят с нормативен акт на Министерския съвет.

Глава трета

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Раздел I

Общи положения

Чл. 24. (1) Безвъзмездната финансова помощ се предоставя от ръководителя на управляващия орган с административен договор или със заповед, когато управляващият орган и бенефициентът са в една административна структура или организация, въз основа на одобрени: проектно предложение, проектно предложение за системен проект, финансов план за бюджетна линия. При интегрирано проектно предложение помощта се предоставя съвместно от ръководителите на управляващите органи на съответните програми.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Безвъзмездната финансова помощ по изпълнението на подхода "Водено от общностите местно развитие", наричан по-нататък "подхода BOMP", се предоставя от органите по ал. 1, а в случай на предоставяне на подкрепа от повече от един фонд – от органа по ал. 1 на водещия фонд, въз основа на представено чрез съответната местна група за действие проектно предложение. При стратегия за BOMP, подкрепена от повече от един фонд, безвъзмездната финансова помощ се предоставя от органа по ал. 1 на водещия фонд.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.).

(4) (Нова – ДВ, бр. 43 от 2016 г., отм., бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.).

(5) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 43 от 2016 г., отм., бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.).

(6) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Безвъзмездната финансова помощ по изпълнение на подхода "Интегрирани териториални инвестиции", наричан по-нататък "ИТИ", се предоставя от органите по ал. 1 въз основа на подадени проектни предложения в изпълнение на одобрена по реда на Закона за регионалното развитие и актовете по прилагането му концепция за ИТИ.

(7) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) При комбинирана подкрепа чрез финансов инструмент и безвъзмездна финансова помощ в рамките на единична операция по финансов инструмент и на едно споразумение за финансиране безвъзмездната финансова помощ се предоставя от субекта, изпълняващ финансовия инструмент.

Чл. 25. (1) Безвъзмездната финансова помощ се предоставя чрез:

1. (изм. и доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) подбор на проектни предложения, включително на интегрирани проектни предложения, подбор на проектни предложения в изпълнение на одобрена концепция за ИТИ и на проектни предложения въз основа на одобрени стратегии за водено от общностите местно развитие, наричани по-нататък "стратегии за BOMP";

2. директно предоставяне на конкретен бенефициент.

(2) В процедура чрез подбор по ал. 1, т. 1 не може да участват и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки или които не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ.

Чл. 26. (1) Ръководителят на управляващия орган на програмата, съответно на водещата програма утвърждава за всяка процедура насоки и/или друг документ, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти. Документите трябва да са съобразени и с изискванията на чл. 59, ал. 2.

(2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Документите по ал. 1 в частта, определяща условията за кандидатстване, се разработват от управляващия орган, съответно от местна група за действие при прилагането на подхода BOMP съобразно одобрената от комитета за наблюдение на съответната програма, съответно от местната група за действие методология и критерии, използвани за подбор на операции, и по типов образец, утвърден със заповед на заместник министър-председателя или на министъра, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕФСУ.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) Проектите на документи по ал. 1, преди внасянето им за утвърждаване, се съгласуват за съответствие с приложимите правила за държавните помощи с министъра на финансите по ред, определен от него и съобразно правомощията му съгласно Закона за държавните помощи.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Проектите на документи по ал. 1 при процедури чрез подбор се публикуват в ИСУН преди внасянето им за утвърждаване. Информацията относно публикуването в ИСУН на проекти на документи се публикува на интернет страницата на съответната програма и/или в Единния информационен портал. Заинтересованите лица могат да изпращат писмени предложения и възражения по проектите на документи посредством ИСУН в определен от управляващия орган срок, който не може да бъде по-кратък от една седмица. За неуредените въпроси, свързани с обсъждането на постъпилите предложения и възражения, се прилага глава пета, раздел II от Административнопроцесуалния кодекс.

(5) При процедура чрез директно предоставяне управляващият орган на програмата изпраща проектите на документи по ал. 1 на конкретните бенефициенти за предложения и възражения в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от една седмица.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Утвърдените документи по ал. 1 се съобщават на всички заинтересовани лица, като се публикуват в ИСУН заедно с обявата за откриване на процедурата чрез подбор, съответно заедно с поканата за участие в процедурата чрез директно предоставяне. Информацията относно публикуването в ИСУН на утвърдени документи се публикува на интернет страницата на съответната програма и/или в Единния информационен портал.

(7) След откриване на процедура чрез подбор утвърдените документи по ал. 1 в частта, определяща условията за кандидатстване, може да се изменят само:

1. при промени в правото на Европейския съюз и/или българското законодателство, в политиката на европейско и/или национално ниво, основана на стратегически документ или в съответната програма, които налагат привеждане на документите в съответствие с тях;

2. за увеличаване на финансовия ресурс по процедурата;

3. за удължаване на срока за подаване на проектни предложения; случаите, в които може да се удължава срокът, се определят с акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

(8) Кандидат в процедура може да иска разяснения по документите по ал. 1 в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Разясненията се утвърждават от ръководителя на управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

(9) Разясненията по ал. 8 се съобщават по реда на ал. 6 в срок до две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.

Чл. 27. (1) Административните актове по тази глава се оспорват пред съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като административният договор се оспорва по реда за оспорване на индивидуален административен акт.

(2) Оспорването на индивидуалните административни актове и на административните договори не спира тяхното изпълнение. Документите по чл. 26, ал. 1 се оспорват в срока, предвиден за оспорване на индивидуален административен акт.

(3) На съдебен контрол по ал. 1 не подлежи индивидуален административен акт, когато органът, който го е издал, и бенефициентът са в една административна структура.

(4) Не подлежат на самостоятелно оспорване действията в производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В случай на прекратяване по чл. 34, ал. 4, т. 2 решението може да се оспорва в едноседмичен срок от съобщаването по реда на глава десета, раздел IV от Административнопроцесуалния кодекс. Жалбата не спира по-нататъшното провеждане на съответната процедура по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

(5) Административните дела се разглеждат и съдът постановява решение в двумесечен срок, а в случая по ал. 4, изречение второ – в 20-дневен срок, от постъпването на оспорването.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2016 г., доп., бр. 85 от 2017 г., изм., бр. 52 от 2020 г., доп., **бр. 51**

от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) При оспорването на индивидуалните административни актове по този закон държавните такси, които се събират за съдебните производства, са пропорционални и са в размер 0,8 на сто от материалния интерес, но не повече от 1700 лв., а в случаите, когато материалният интерес е над 10 000 000 лв. – таксата е в размер 4500 лв. За производства по глава десета, раздел IV от Административнопроцесуалния кодекс и за производства по частни жалби пред Върховния административен съд се събира пропорционална такса в размер 10 на сто от дължимата такса по изречение първо, но не по-малко от 100 лв., а за производства по глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс се събира половината от дължимата такса по изречение първо, но не по-малко от 100 лв.

(7) (Отм. – ДВ, бр. 94 от 2019 г.).

Чл. 28. (1) Министерският съвет определя с нормативен акт:

1. детайлни правила по прилагането на тази глава за съответния програмен период;

2. (изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) правила за прилагане на подхода BOMP за съответния програмен период.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Заместник министър-председателят или министърът, отговарящ за цялостната организация, координация и контрол на системата за управление на средствата от ЕФСУ, утвърждава образци на: формуляр за предварителен подбор на концепции за проектни предложения, формуляр за кандидатстване с проектно предложение, формуляр за кандидатстване с проектно предложение за системен проект и формуляр за административен договор. Министърът на финансите утвърждава образец на финансов план за бюджетна линия.

Раздел II

Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор

Чл. 29. (1) Подборът на проектни предложения, за които се предоставя безвъзмездна финансова помощ, се провежда в съответствие със следните принципи:

1. свободна и лоялна конкуренция;

2. равнопоставеност и недопускане на дискриминация;

3. публичност и прозрачност;

4. (нова – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) спазване на основните права;

5. (нова – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) устойчиво развитие;

6. (нова – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) опазване на околната среда.

(2) При процедура чрез подбор се извършва:

1. оценяване на всяко проектно предложение, което включва:

а) оценка на административното съответствие и допустимостта;

б) техническа и финансова оценка;

2. класиране на одобрените проектни предложения в низходящ ред;

3. определяне на проектни предложения, за които се предоставя финансиране.

Чл. 30. (1) Датата на започване на производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор е датата на публикуването на обявата за откриване на процедурата чрез подбор по реда на чл. 26, ал. 6.

(2) Процедура чрез подбор може да бъде открита и с два или повече срока за подаване на проектни предложения. В тези случаи началната дата и крайният срок за кандидатстване за второто и следващите производства се посочват в обявата. При определянето на крайния срок не се прилагат минималните срокове по чл. 32, ал. 1.

Чл. 31. (1) Предварителен подбор на концепции за проектни предложения се извършва, когато това е предвидено в документите по чл. 26, ал. 1.

(2) Концепциите за проектни предложения се подават, представени във формуляра за предварителен подбор, в едномесечен срок от датата на публикуването на обявата за откриване на процедурата, освен ако в нея не е определен по-дълъг срок.

(3) Концепциите за проектни предложения се оценяват в едномесечен срок от крайния срок за подаването им по критерии и ред, определени в документите по чл. 26, ал. 1. Въз основа на направената оценка ръководителят на управляващия орган одобрява кандидатите, които да бъдат поканени за участие с проектни предложения.

Чл. 32. (1) Формулярът за кандидатстване се подава в срока, посочен в обявата, съответно в поканата по чл. 31, ал. 3, който не може да бъде по-кратък от 60 дни, а за инфраструктурни проекти – 90 дни. Случаите, в които могат да се прилагат по-кратки срокове, се определят с акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

(2) Във формуляра за кандидатстване се съдържа проектното предложение, което се разработва съгласно изискванията на документите по чл. 26, ал. 1 и към него се прилагат посочените в тях документи.

Чл. 33. (1) Оценяването и класирането на проектните предложения се извършва от комисия,

назначена от ръководителя на управляващия орган в двуседмичен срок от крайния срок за подаването им. При интегрирани проектни предложения комисията се назначава от ръководителя на управляващия орган на водещата програма, като в състава ѝ задължително се включват и представители на другите програми, от които се предоставя безвъзмездната финансова помощ.

(2) Комисията оценява и класира проектните предложения до три месеца от нейното назначаване, а в случаите по чл. 30, ал. 2 – до три месеца за всяко отделно производство, освен ако по изключение в заповедта за назначаването ѝ не е посочен по-дълъг срок, който не може да бъде по-дълъг от 4 месеца. Работата на комисията приключва с оценителен доклад до ръководителя на управляващия орган на програмата или водещата програма.

(3) Структурният състав и изискванията към лицата, участващи в комисията, както и правилата на нейната работа се определят с акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

Чл. 34. (1) (Изм. – ДВ, бр. 52 от 2020 г.) Въз основа на извършената проверка за административно съответствие и допустимост комисията по чл. 33 изготвя списък на проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка. В списъка се посочват и основанията за недопускане. Списъкът се публикува на интернет страницата на съответната програма и в ИСУН, а за недопускането се съобщава на всеки от кандидатите, включени в него, съответно по реда на чл. 22, ал. 3 или 4.

(2) Когато при проверката по ал. 1 се установи липса на документи и/или друга нередовност, комисията изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение.

(3) Кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка по ал. 1, може писмено да възрази пред ръководителя на управляващия орган в едноседмичен срок от съобщаването.

(4) Ръководителят на управляващия орган се произнася по основателността на възражението в едноседмичен срок от неговото получаване, като:

1. връща проектното предложение за техническа и финансова оценка;

2. прекратява производството по отношение на кандидата.

(5) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) Ръководителят на управляващия орган прекратява производството по отношение на кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка по ал. 1 и той не е подал възражение в срока и по реда на ал. 3. Актът за прекратяване на производството се издава в двуседмичен срок от съобщаването на кандидата за недопускането му, съответно по реда на чл. 22, ал. 3 или 4.

Чл. 35. Техническата и финансовата оценка се извършва по критерии и методика, определени в документите по чл. 26, ал. 1. Въз основа на резултатите комисията по чл. 33 изготвя оценителен доклад,

който включва:

1. списък на предложените за финансиране проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, и размера на безвъзмездната финансова помощ, която да бъде предоставена за всеки от тях;
2. списък с резервните проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, които успешно са преминали оценяването, но за които не достига финансиране;
3. списък на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанията за отхвърлянето им.

Чл. 36. (1) В 10-дневен срок от получаване на оценителния доклад с приложените към него документи ръководителят на управляващия орган:

1. одобрява доклада;
2. връща доклада за провеждане на оценяването и класирането от етапа, където са допуснати нарушения, когато те са отстранени;
3. не одобрява доклада, когато в процедурата са допуснати съществени нарушения.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) При одобрен оценителен доклад кандидатите от списъка по чл. 35, т. 1, а в случаите по чл. 37, ал. 2 – и от списъка по чл. 35, т. 2, се поканват да представят в 30-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент, включително на условията, посочени в документите по чл. 26, ал. 1, ако същите не са приложени към формуляра за кандидатстване.

(3) (Нова – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Когато за удостоверяване на обстоятелствата по ал. 2 е необходимо издаването на документи от органи или институции извън страната, срокът може да бъде удължен с 30 дни.

(4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Ръководителят на управляващия орган прекратява процедурата:

1. в случаите по ал. 1, т. 3;
2. когато няма постъпили в срок проектни предложения или всички подадени предложения са оттеглени;
3. при спиране на финансирането по съответната програма или на част от нея.

Чл. 37. (1) В двуседмичен срок от одобряването на оценителния доклад, съответно от представянето на доказателствата по чл. 36, ал. 2, ръководителят на управляващия орган взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по всяко проектно предложение, включено в списъка по чл. 35, т. 1.

(2) При остатъчен финансов ресурс безвъзмездна финансова помощ може да бъде предоставена и за проектни предложения от списъка по чл. 35, т. 2 по реда на тяхното класиране.

(3) Решението на ръководителя на управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ се обективира в административен договор с бенефициента, съответно в заповед. Административният договор, съответно заповедта съдържа:

1. наименование и седалище на адресата – бенефициент на помощта;

2. наименование, стойност, основни дейности, индикатори, период и срокове за изпълнение на проекта, за който се предоставя безвъзмездната финансова помощ;

3. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) максимален размер на безвъзмездната финансова помощ, както и програмата, приоритета и процедурата, по която тя се предоставя;

4. конкретизация на условията за изпълнение на проекта;

5. (отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.);

6. когато е приложимо – информация, че безвъзмездната финансова помощ има характер на допустима държавна или минимална помощ, с посочване на акта на Европейския съюз, съгласно който се предоставя или одобрява.

(4) Одобреният проект и документите по чл. 26, ал. 1 в частта, определяща условията за изпълнение, са неразделна част от договора, съответно от заповедта.

(5) (Нова – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Кандидатите, чиито проектни предложения са включени в списъка по чл. 35, т. 2, се уведомяват за това в срока по ал. 1.

Чл. 38. (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) В 14-дневен срок от одобряването на оценителния доклад, съответно от изтичането на срока по чл. 36, ал. 2 ръководителят на управляващия орган издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на безвъзмездна финансова помощ:

1. за всяко проектно предложение, включено в списъка по чл. 35, т. 3;

2. за проектно предложение, включено в списъка по чл. 35, т. 1, съответно чл. 35, т. 2 – при несъгласие на кандидата да сключи административен договор;

3. на кандидат, който не отговаря на изискванията за бенефициент или не е представил в срок доказателства за това;

4. за проектни предложения, при които се предвижда финансиране в нарушение на чл. 4, ал. 4;

5. за проектни предложения, при които държавната помощ е недопустима или се надхвърлят прагът на допустимата държавна помощ или установените в акт на Европейския съюз прагове за минимална помощ.

Чл. 39. (1) Административният договор, включително одобреният с него проект, може да бъде изменен и/или допълван по инициатива на управляващия орган или по искане на бенефициента, когато това се основава на свързани с процедурата промени в правото на Европейския съюз и/или българското законодателство, в политиката на европейско и/или национално ниво, произтичаща от стратегически документ, или в съответната програма.

(2) Одобреният с административния договор проект може да бъде изменен и/или допълван по мотивирано искане на бенефициента и извън случаите по ал. 1. Промяната не може да води до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1.

(3) Когато не е възможно да бъде приведен в съответствие с промяната по ал. 1, както и при несъгласие на другата страна с нея, административният договор може да бъде едностранно прекратен.

(4) Финансирането с безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от ръководителя на управляващия орган, когато бенефициент не сключи договор с изпълнител до 12 месеца от изтичането на срока, предвиден за неговото сключване. Случаите, при които този срок спира да тече, се определят с акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

(5) Ръководителят на управляващия орган може едностранно да прекрати административния договор и за да предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес.

(6) Алинеи 1 – 5 се прилагат и когато безвъзмездната помощ е предоставена със заповед на ръководителя на управляващия орган.

Чл. 40. (1) Подборът на проектни предложения по изпълнението на подхода ВОМР се провежда от местните групи за действие въз основа на одобрени стратегии за ВОМР.

(2) Подходът ВОМР се прилага за селски и рибарски райони, както и за територии със специфични характеристики, определени с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Стратегиите за ВОМР се разработват от местни групи за действие с участие в тях на представители на публичния и на частния местен социално-икономически интерес при спазване изискването на чл. 32, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Чл. 41. (1) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Подборът на стратегии за ВОМР се извършва чрез съвместна покана от управляващите органи, участващи във финансирането на подхода ВОМР. Подборът на стратегии за ВОМР се извършва от комитет, назначен от ръководителя на управляващия орган на програмата, отговорен за подхода ВОМР съгласно Споразумението за партньорство за съответния програмен период. В комитета участва поне по един представител на всеки управляващ орган на програмата, предоставяща безвъзмездна финансова помощ за подхода ВОМР. Структурният състав на комитета се определя с акта по чл. 28, ал. 1, т. 2.

(2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Подборът на стратегии за ВОМР се провежда едновременно за всички средства от ЕФСУ, предвидени за целите на подхода ВОМР, и въз основа на критерии, одобрени от комитета за наблюдение на програмата. При предоставяне на подкрепа от повече от един фонд управляващите органи могат да изберат един от фондовете за водещ, като за изпълнение на стратегията се прилагат правилата на водещия фонд при спазване на обхвата и правилата за допустимост на всеки от фондовете, участващ в предоставянето на подкрепа за стратегията.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Критериите за подбор се публикуват на интернет страницата на програмата на управляващия орган и/или в Единния информационен портал и в ИСУН заедно с покана за участие в процедура чрез подбор. Местните групи за действие могат да представят стратегии в срок не по-късно от един месец от публикуването.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Комитетът по ал. 1 оценява и класира представените в срок стратегии в низходящ ред. Ръководителят на управляващия орган, отговорен за подхода ВОМР, след съгласуване с ръководителите на управляващите органи на програмите, осигуряващи финансирането, одобрява стратегиите, за които има осигурени средства от ЕФСУ, по реда на тяхното класиране. В решението за одобряване на стратегия за ВОМР се посочва и разпределението на средствата от ЕФСУ по фондове и програми.

Чл. 42. (1) При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проектни предложения в изпълнение на стратегии за ВОМР се прилагат правилата на този раздел, доколкото не е предвидено друго за съответната програма или с акта по чл. 28, ал. 1, т. 2.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Задачите на местните групи за действие по този закон се ограничават в рамките на минималните изисквания съгласно чл. 33, параграфи 3 – 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) За изпълнение на своите задачи местната група за действие може да се учреди като сдружение по Закона за юридическите лица с нестопанска цел или да определи един от участниците в нея за административен и финансов водещ партньор съгласно чл. 33, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060, доколкото друго не е предвидено в Споразумението за партньорство за

съответния програмен период.

Раздел III

Директно предоставяне на **безвъзмездна финансова помощ**

Чл. 43. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) При процедура чрез директно предоставяне безвъзмездната финансова помощ се предоставя само на кандидат, посочен в съответната програма по чл. 3, ал. 2, в документ, одобрен от комитета за наблюдение на програмата, или в концепция за ИТИ, одобрена по съответния ред, като конкретен бенефициент за съответната дейност.

(2) Безвъзмездна финансова помощ по ал. 1 се предоставя въз основа на:

1. проектно предложение, включително интегрирано проектно предложение;

2. проектно предложение за системен проект;

3. финансов план за бюджетна линия;

4. (отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.);

5. (отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.).

(3) Безвъзмездна финансова помощ за системни проекти може да се предоставя за финансиране на еднотипни и повтарящи се дейности, свързани с предоставяне на услуги с национално или регионално покритие на физически лица и извършвани от конкретния бенефициент по силата на нормативен акт. Комитетът за наблюдение на съответната програма предварително одобрява финансовите средства, допустимите дейности и разходи, очакваните резултати и/или индикатори и продължителността на проекта, за който конкретният бенефициент кандидатства.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Безвъзмездна финансова помощ може да се предоставя чрез бюджетна линия на конкретен бенефициент от администрация на изпълнителната власт за финансиране на осъществявани от него дейности по управление на средствата от ЕФСУ в рамките на определените в съответната програма средства за техническа помощ.

Чл. 44. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Проектно предложение, проектно предложение за системен проект и финансов план за бюджетна линия се подават от конкретния бенефициент по съответния образец за оценяване в управляващите органи.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Оценяването на проектно предложение се извършва в срок до три месеца от датата на подаването им или от крайния срок за

подаването им, ако такъв е посочен в документите по чл. 26, ал. 1.

(3) Оценяването на проектно предложение за системен проект и на финансов план за бюджетна линия се извършва в срок до един месец от датата на подаването им.

(4) При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите по ал. 1 съответният управляващ орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по ал. 2 и 3 спира да тече до датата на тяхното отстраняване.

(5) Оценяването се извършва по реда, определен в документите по чл. 26, ал. 1 за съответната процедура.

Чл. 45. (1) (Доп. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) При наличие на положителен резултат от оценяването ръководителят на управляващия орган в едноседмичен срок, съответно за интегрирани проектни предложения – в 10-дневен срок, от приключване на оценяването взема решение за:

1. предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение;

2. предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за системен проект;

3. одобряване на бюджетна линия при условията на одобрения финансов план;

4. (отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.);

5. (отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.).

(2) Решението на ръководителя на управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ по ал. 1, т. 1 и 2 се обективира в административен договор с бенефициента, съответно в заповед, които съдържат реквизитите по чл. 37, ал. 3. Одобреният проект и документите по чл. 26, ал. 1 в частта, определяща условията за изпълнение, са неразделна част от договора, съответно от заповедта.

(3) Алинея 2 се прилага и при одобряване на бюджетна линия.

Чл. 46. (1) Ръководителят на управляващия орган прекратява процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

1. когато няма постъпили проектни предложения, в случай че е определен краен срок за подаване или когато всички подадени предложения са оттеглени;

2. при спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея.

(2) Извън случаите по ал. 1, процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ може да бъде прекратена и по отношение на конкретен бенефициент, който не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията.

(3) Когато не е определен краен срок за подаване, ръководителят на управляващия орган може да прекрати приемането на проектни предложения, в случай че общата стойност на одобрените проекти надхвърля финансовия ресурс по процедурата.

Чл. 47. (1) Административният договор, съответно заповедта, включително одобрените с тях проекти, може да бъдат изменяни и/или допълвани по инициатива на управляващия орган или по искане на бенефициента, когато това се основава на свързани с процедурата промени в правото на Европейския съюз и/или българското законодателство, в политиката на европейско и/или национално ниво, произтичаща от стратегически документ, или в съответната програма.

(2) Одобреният проект може да бъде изменян и/или допълван по мотивирано искане на бенефициента и извън случаите по ал. 1.

(3) Финансовият план за бюджетна линия се актуализира ежегодно въз основа на извършена от бенефициента оценка на изпълнението му или при настъпили обстоятелства, които водят до промяна на необходимия финансов ресурс. Актуализираният финансов план се предоставя от бенефициента за одобрение от ръководителя на управляващия орган.

(4) (Отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.).

Чл. 48. (1) Административният договор може да бъде едностранно прекратен, когато не е възможно да бъде приведен в съответствие с промяната по чл. 47, ал. 1, както и при несъгласие на другата страна с нея.

(2) Финансирането с безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от ръководителя на управляващия орган, когато бенефициент не сключи договор с изпълнител до 12 месеца от изтичането на срока, предвиден за неговото сключване. Случаите, при които този срок спира да тече, се определят с акта по чл. 28, ал. 1, т. 1.

(3) (Нова – ДВ, бр. 43 от 2016 г., отм., **бр. 51 от 2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.).

(4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) Ръководителят на управляващия орган може едностранно да прекрати административния договор и за да предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес.

(5) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 43 от 2016 г., изм., **бр. 51 от 2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Алинеи 1 и 2 се прилагат и когато безвъзмездната помощ е предоставена със заповед на ръководителя на управляващия орган.

Глава четвърта

СПЕЦИАЛНИ ПРАВИЛА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ ОТ БЕНЕФИЦИЕНТИ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Чл. 49. (1) Бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ може да възлагат на изпълнители – външни за тях лица, дейности по изпълнението и/или по управлението на проект, когато това е предвидено в него за съответната дейност.

(2) За определянето на изпълнител за дейностите по строителство, услуги и/или доставки на стоки – обект на обществена поръчка по смисъла на Закона за обществените поръчки, се прилагат правилата, предвидени във:

1. Закона за обществените поръчки – когато бенефициентът е възложител по смисъла на същия закон;

2. тази глава – когато бенефициентът не е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки.

(3) Правилата на ал. 2 не се прилагат, когато за изпълнител се определя лице, което е било обект на оценка в качеството на експерт при одобряване на проекта по реда на глава трета и/или е наето по трудово или служебно правоотношение от бенефициента. Когато дейността по изпълнението и/или управлението на проекта се извършва извън установеното работно време и длъжностната характеристика на лицето, тя се възлага от органа по назначаването или работодателя срещу възнаграждение при условия и по ред, определени с акта по чл. 59, ал. 1.

Чл. 50. (1) (Доп. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Бенефициентите по чл. 49, ал. 2, т. 2 определят изпълнител след провеждане на процедура за избор с публична покана при спазване принципите на свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност, спазване на основните права и недопускане на дискриминация.

(2) Процедура за избор с публична покана се провежда, когато размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект и прогнозната стойност за:

1. строителство, в т. ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 50 000 лв.;

2. доставки или услуги, в т. ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 30 000 лв.

(3) Процедура за избор с публична покана се провежда и когато размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ е равен или по-малък от 50 на сто от общата сума на одобрения проект, ако това е изискване на управляващия орган към бенефициента.

(4) Бенефициентите не провеждат процедура за избор с публична покана при придобиване или наемане на земя, съществуващи сгради или други недвижими имоти, както и при учредяване на ограничени вещни права, с изключение на свързаните с тези сделки финансови услуги.

(5) Бенефициентите не провеждат процедура за избор с публична покана, когато възлагането на поръчка на друго лице би довело до нарушаване на авторски или други права на интелектуална собственост, или на изключителни права, придобити по силата на закон или на административен акт. В този случай бенефициентът предварително уведомява управляващия орган.

Чл. 51. (1) Публичната покана съдържа най-малко следната информация:

1. данни за бенефициента;

2. обект и описание на предмета на процедурата, както и изискванията за изпълнение на строителството, услугата и/или доставката на стоки;

3. изисквания към офертите и критерии за тяхното оценяване;

4. място и краен срок за подаване на офертите, като крайният срок не може да бъде по-кратък от 7 дни от публикуването на поканата.

(2) Техническата спецификация, ако има такава, и проектът на договор са неразделна част от публичната покана.

(3) Бенефициентите може да включат в поканата изисквания за икономическото и финансовото състояние и за техническите възможности и/или квалификацията на кандидатите за изпълнител.

(4) Бенефициентите не могат да включват в поканата условия, които необосновано препятстват участието на лица в процедурата, както и информация, насочваща към конкретен модел, източник, процес, търговска марка, патент или друго подобно, което би довело до облагодетелстването или елиминирането на определени лица или продукти, а когато предвид спецификата на предмета това е обективно невъзможно, след посочването им се добавят думите "или еквивалентно".

Чл. 52. (1) Публичната покана се изготвя от бенефициентите по чл. 49, ал. 2, т. 2 и се публикува на Единния информационен портал.

(2) До изтичането на срока за подаването на офертите се осигурява публичен достъп до поканата в Единния информационен портал.

(3) Всички разяснения по поканата, дадени по искане на кандидати за изпълнител, се публикуват по

реда на ал. 1 в Единния информационен портал.

Чл. 53. (1) Оферта може да подават всяко българско или чуждестранно физическо или юридическо лице, както и техни обединения.

(2) За изпълнители не може да бъдат определени лица, за които са налице обстоятелствата за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Определянето на изпълнител се осъществява при спазване на изискванията за ефективност, ефикасност и икономичност при разходването на средствата от ЕФСУ, като бенефициентите по чл. 49, ал. 2, т. 2 сключват договор с кандидата за изпълнител, представил икономически най-изгодната оферта.

(4) Икономически най-изгодната оферта се определя съгласно критериите, посочени в публичната покана, които могат да бъдат: най-ниска цена; ниво на разходите, като се отчита разходната ефективност, включително разходите за целия жизнен цикъл; оптимално съотношение качество – цена.

Чл. 54. Правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана се определят с нормативен акт на Министерския съвет.

Глава пета

ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Раздел I

Общи условия и допустимост на разходите

Чл. 55. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Безвъзмездната финансова помощ може да бъде предоставена под формата на:

1. възстановяване на действително направени и платени допустими разходи заедно с принос в натура и разходи за амортизация, когато е приложимо;

2. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) единични разходи;

3. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) еднократни суми;

4. финансиране с единна ставка, определена чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи;

5. (нова – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) финансиране, което не е свързано с разходи.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Формите по ал. 1, т. 1 – 4 могат да се комбинират само когато всяка от тях обхваща различна категория разходи или се използват за различни проекти, които са част от една операция, или за последващи етапи от операция.

Чл. 56. (1) Финансова подкрепа се предоставя и тя може да се използва за финансиране на разходи, които са допустими съгласно приложимото за програмния период право на Европейския съюз, разпоредбите на този раздел, актовете по неговото прилагане и други относими норми на българското законодателство.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) При комбинация на безвъзмездна финансова помощ с награди разходите се считат за допустими, ако са извършени в съответствие с правилата за съответната форма на финансова подкрепа, а при комбинация с финансов инструмент – в съответствие с посоченото в акта по чл. 5а.

Чл. 57. (1) Разходите се считат за допустими, ако са налице едновременно следните условия:

1. (изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) разходите са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2;

2. разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 и в одобрения проект категории разходи;

3. (нова – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) разходите не надхвърлят праговете за съответната категория в документите по чл. 26, ал. 1 и в одобрения проект;

4. (предишна т. 3, изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд;

5. (предишна т. 4 – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;

6. (предишна т. 5 – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;

7. (предишна т. 6, изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

8. (предишна т. 7 – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а.

(3) Размерът на наградите като допустим разход не се обвързва с извършените от участниците в конкурса разходи.

Чл. 58. (1) Доколкото друго не е предвидено, разходите са допустими, ако са платени в срока за допустимост на разходите за съответния програмен период. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2 и 3 разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Допустими са разходи по проекти, които се осъществяват в рамките на програмния район на съответната програма по чл. 3, ал. 2 или когато се осъществяват извън него, при условие че допринасят за целите на програмата.

Чл. 59. (1) Доколкото със закон не е предвидено друго за програма по чл. 3, ал. 2, конкретните национални правила и детайлните правила за допустимост на разходите за съответния програмен период се определят с нормативен акт на Министерския съвет.

(2) За всяка процедура по програма по чл. 3, ал. 2 се определят:

1. допустимите категории разходи и максималните размери на разходите, ако има такива;

2. методът, приложим за определянето на разходите, и условията за изплащане на безвъзмездната финансова помощ и възстановимата помощ, когато за тях се прилагат формите по чл. 55, ал. 1, т. 2 – 4;

3. при проекти, които генерират приходи – методът, по който нетните приходи се приспадат от разходите за проекта;

4. специфичните условия, на които да отговорят разходите, за да се третират като допустими, включително условията, при които проектът се смята за осъществен извън програмния район.

Чл. 59а. (Нов – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) (1) При настъпване на изключителни или необичайни обстоятелства по чл. 20 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и въз основа на издадено решение за изпълнение от Европейската комисия се считат за допустими разходи за операции, които са физически завършени или изцяло изпълнени преди подаването на проектно предложение от бенефициента до управляващия орган, при условие че операцията е в отговор на настъпилите обстоятелства.

(2) Разходите за операции могат да бъдат признати за допустими, считано от датата на потвърждаването на настъпването на обстоятелствата при условията и по реда на чл. 20 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Раздел II

Плащания, верифициране и отчитане на **разходи**

(Загл. изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.)

Чл. 60. (1) Управляващите органи извършват авансови, междинни и окончателни плащания въз основа на искане на бенефициента.

(2) Писмените доказателства, които бенефициентът прилага към искането си за извършване на съответното плащане, се определят с документите по чл. 26, ал. 1.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Разходите се доказват въз основа на заверени фактури и/или счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност и на други изискуеми документи съгласно приложимото българско законодателство, освен в случаите на отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2 – 5 и на финансовата подкрепа за финансови инструменти.

(4) От дължимите към бенефициента плащания не може да се начислява, приспада или удържа такса или друга сума с равностоен ефект.

Чл. 61. (1) Авансови плащания се извършват, когато такива са предвидени в документите по чл. 26, ал. 1. Авансовото плащане се извършва в двуседмичен срок от датата на постъпване на искането на бенефициента в управляващия орган, освен ако за него не е посочен по-дълъг срок в документите по чл. 26, ал. 1.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) Бенефициентите представят обезпечения по авансовите плащания при условия, определени с акта по чл. 7, ал. 4, т. 4.

(3) Когато бенефициентът не е приложил документ, необходим за извършване на авансовото плащане, или не представи обезпечение, управляващият орган го поканва да ги представи. Срокът по ал. 1 спира да тече до датата на представянето им.

Чл. 62. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Междинни и окончателни плащания се извършват след верифициране с цел потвърждаване допустимостта на извършените разходи и при наличие на физически и финансов напредък на проекта. Управляващият орган извършва плащането в 80-дневен срок от постъпване на искането за плащане на бенефициента.

(2) Чрез междинни и окончателни плащания се възстановяват само допустими разходи, верифицирани от управляващия орган.

(3) Управляващият орган извършва верифициране на разходите въз основа на проверка на документите, представени към искането за плащане, и на проверки на място, когато това е приложимо.

Чл. 63. (1) Управляващият орган може да изисква допълнително представяне на документи във връзка с искания за междинни и окончателни плащания, както и на разяснения от бенефициента, когато:

1. сума, включена в искането за плащане, не е дължима;

2. не са предоставени заверени фактури и/или счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност, или други изискуеми документи, доказващи извършване на дейностите в съответствие с условията за допустимост по раздел I;

3. има съмнение за нередност, отнасяща се до съответните разходи;

4. представените документи за физическия и финансов напредък на проекта са некоректно попълнени или не съдържат цялата задължителна информация.

(2) За представяне на документите и разясненията по ал. 1 управляващият орган определя разумен срок, който не може да бъде по-дълъг от един месец. Срокът по чл. 62, ал. 1 спира да тече до представянето на документите и разясненията, но общо за не повече от един месец.

Чл. 64. (1) (Доп. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) В случай че бенефициент не представи в срок документ или разяснения по чл. 63 или е започната процедурата по администриране на нередност, съответният разход не се верифицира, като може да бъде включен в следващо искане за плащане.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) В случай че бенефициент не направи искане за окончателно плащане в едномесечен срок от приключването на всички дейности по проекта, управляващият орган може да извърши служебно приключване на проекта въз основа на извършена от него проверка на място.

(3) (Нова – ДВ, бр. 52 от 2020 г., доп., **бр. 51 от 2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Извън случаите по ал. 1 ръководителят на управляващия орган издава отказ за верификация на разходите, включени в искане за плащане, за които не е потвърдена допустимост. Отказ за верификация се издава и за установяване на недължимо платени и надплатени суми по проекта вследствие на извършено верифициране.

(4) (Нова – ДВ, бр. 52 от 2020 г.) Отказът по ал. 3 може да се оспорва пред съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като при съдебното оспорване се прилагат съответно разпоредбите на чл. 27, ал. 2, 3, 5 и 6.

Чл. 64а. (Нов – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) (1) Установените недължимо платени и надплатени суми се възстановяват от плащания по проекта. Когато отказ от верификация е издаден след съответното плащане, установените недължимо платени и надплатени суми се възстановяват чрез доброволно изпълнение от страна на бенефициента в 14-дневен срок. След изтичането на срока за доброволно плащане недължимо платените и надплатените суми се прихващат от следващо плащане по проекта заедно с дължимите лихви за просрочие, а когато това е неприложимо – чрез упражняване на права по дадените от бенефициента обезпечения по чл. 61, ал. 2, по ред и начин, определени в нормативния акт по чл. 7, ал. 4, т. 4.

(2) След окончателното плащане по проект установените и невъзстановени недължимо платени и надплатени суми са публично вземане съгласно чл. 162, ал. 2, т. 8 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Чл. 65. (Отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.).

Чл. 66. (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) (1) Счетоводният орган изготвя и изпраща към Европейската комисия заявление за плащане по всяка програма до 6 пъти в годината, в което включва верифицирани от управляващите органи разходи.

(2) Счетоводният орган не включва в заявление за плащане разходи:

1. за които има наложена финансова корекция, определена по реда на чл. 73, след датата на верификация, но в периода, за който се отнася заявлението за плащане;

2. за които е получена информация за образувано производство или проверка от Прокуратурата на Република България, Европейската прокуратура, ОЛАФ и Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

(3) Счетоводният орган изключва от заявление за плащане вече заявени към Европейската комисия разходи, за които управляващият орган е определил финансова корекция или е установил, че са недължимо платени или надплатени.

(4) Счетоводният орган не изпраща заявление за плащане по програма или по част от програма, когато е налице одитна оценка, че системата за управление и контрол на управляващия орган като цяло не функционира или функционира частично и са необходими значителни подобрения.

Чл. 67. (Отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.).

Чл. 68. (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2016 г., изм. и доп., бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) По програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Фонда за справедлив преход и Кохезионния фонд, взаимоотношенията между бенефициентите, управляващите и счетоводните органи във връзка с процедурите по този раздел се определят с акта по чл. 7, ал. 4, т. 4.

Раздел III

Администриране на нередности и извършване на финансови корекции

Чл. 69. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Управляващите органи провеждат процедури по администриране на нередности.

(2) Процедурата по администриране на нередност започва по инициатива на управляващия орган на съответната програма или по сигнал.

(3) Когато във връзка с осъществяваната дейност органите по този закон установят достатъчно данни за извършена нередност, те подават сигнал за това до управляващия орган на съответната програма.

(4) Управляващите органи може да започнат процедура по администриране на нередност и по сигнал, подаден от физическо или юридическо лице, когато в него се съдържат достатъчно данни за извършена нередност.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.** , в сила от 1.07.2022 г.) Управляващите органи поддържат регистър, в който вписват постъпилите сигнали и установените от тях нередности, засягащи средства от ЕФСУ.

(6) Обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра по ал. 5, редът за извършване на проверка за установяване на нередност и докладването на нередностите пред АФКОС се определят с нормативен акт на Министерския съвет.

Чл. 70. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Финансова подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция на следните основания:

1. (изм. – ДВ, бр. 52 от 2020 г.) когато по отношение на бенефициента е налице конфликт на интереси по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС) 2018/1046;

2. за нарушаване на правилата за държавната помощ по смисъла на чл. 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

3. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) за нарушаване на принципите за добро финансово управление в съответствие с изискванията на чл. 33, чл. 36, параграф 1 и чл. 61 от Регламент (ЕС) 2018/1046;

4. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) за нарушаване на изискването за дълготрайност на операциите в случаите и в сроковете по чл. 65 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

5. за проекта или за част от него не е налична одитна следа и/или аналитично отчитане на разходите в поддържаната от бенефициента счетоводна система;

6. (изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) за неизпълнение на мерките за видимост, прозрачност и комуникация, задължителни за бенефициентите;

7. за неизпълнение на одобрени индикатори;

8. при постъпили инцидентни приходи във връзка с изпълнението на проекта;

9. (нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г., изм., бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) за нередност, съставляваща нарушение на правилата за определяне на изпълнител по глава четвърта, извършено чрез действие или бездействие от страна на бенефициента, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на средства от ЕФСУ;

10. (предишна т. 9 – ДВ, бр. 85 от 2017 г., изм., бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) за друго нарушение на приложимото право на Европейския съюз и/или българското законодателство и/или сключените между държавите договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България по програмите за европейско териториално сътрудничество, извършено чрез действие или бездействие от страна на бенефициента, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на средства от ЕФСУ.

(2) Случаите на нередности, за които се извършват финансови корекции по ал. 1, т. 9, се посочват в нормативен акт на Министерския съвет.

(3) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) За нередности по ал. 1, т. 1, 3 – 7 и 9 финансовите корекции се определят по пропорционалния метод, когато не може да се установи размерът на реално установените финансови последици на нарушението, а за нередности по ал. 1, т. 2, 8 и 10 се прилага диференциалният метод.

Чл. 71. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) Чрез извършването на финансови корекции се отменя предоставената по глава трета финансова подкрепа със средства от ЕФСУ или се намалява размерът на изразходваните средства – допустими разходи по проект, с цел да се постигне или възстанови ситуацията, при която всички разходи, подадени пред Европейската комисия, са в съответствие с приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство.

(2) Финансова корекция може да се извърши за целия проект или за отделна дейност, отделен договор с изпълнител или за отделен разход.

(3) Общият размер на финансовите корекции по проекта не може да надвишава размера на реално предоставената финансова подкрепа по него.

(4) За една и съща нередност може да бъде приложена само веднъж финансова корекция.

(5) Извършената финансова корекция е основание за приключване на процедурата по администриране на нередността за същото нарушение.

Чл. 72. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) При определяне размера на финансовите корекции се отчитат естеството и сериозността на допуснатото нарушение на приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и финансовото му отражение върху средствата от ЕФСУ.

(2) Размерът на финансовата корекция трябва да е равен на реално установените финансови последици на нарушението върху изразходваните средства – допустими разходи.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Когато поради естеството на нарушението е невъзможно да се даде количествено изражение на финансовите последици, за определянето на финансовата корекция се прилага процентен показател спрямо засегнатите от нарушението разходи. Определеният процентен показател по изречение първо се прилага и за засегнатите от нарушението разходи, включени в следващи искания за плащания, като в този случай не се издава отделно решение за определяне на финансова корекция.

(4) (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) При констатирани два или повече случаи на нередност по чл. 70, ал. 1, т. 9 се определя една корекция за всички нарушения, засягащи едни и същи допустими разходи, чийто размер е равен на най-високия процент, приложен за всяко от тях в акта по чл. 73, ал. 1.

(5) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Минималните и максималните стойности на процентните показатели се определят с акта по чл. 70, ал. 2.

Чл. 73. (1) Финансовата корекция се определя по основание и размер с мотивирано решение на ръководителя на управляващия орган, одобрил проекта.

(2) Преди издаването на решението по ал. 1 управляващият орган трябва да осигури възможност бенефициентът да представи в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от две седмици, своите писмени възражения по основателността и размера на финансовата корекция и при необходимост да приложи доказателства.

(3) Решението по ал. 1 се издава в едномесечен срок от представянето на възраженията по ал. 2, като в неговите мотиви се обсъждат представените от бенефициента доказателства и направените от него възражения.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г., бр. 94 от 2019 г.) Решението по ал. 1 може да се оспорва пред съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като при съдебното оспорване се прилагат съответно разпоредбите на чл. 27, ал. 2 и 3 и ал. 5 и 6.

Чл. 74. (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) При условията и на основанията по чл. 99 от Административнопроцесуалния кодекс размерът на определената с решението по чл. 73, ал. 1 финансова корекция може да бъде увеличен от ръководителя на управляващия орган и по предложение на одитен орган. За възобновяването на производството се прилагат съответно сроковете и редът по глава седма от Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 75. (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Финансовата корекция се извършва от плащания по проекта, в които са включени засегнатите от нарушението разходи. Когато решението за определяне на финансовата корекция е издадено след съответното плащане, финансовата корекция се извършва чрез доброволно изпълнение от страна на бенефициента в 14-дневен срок, а за програмите за Трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз в 30-дневен срок. След изтичане на срока за доброволно плащане финансовата корекция се извършва от следващо плащане по проекта заедно с дължимите лихви за просрочие, а когато това е неприложимо – чрез упражняване на права по дадените от бенефициента обезпечения по чл. 61, ал. 2, по ред и начин, определени в нормативния акт по чл. 7, ал. 4, т. 4.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) След окончателното плащане по проект неизвършените финансови корекции са публично вземане съгласно чл. 162, ал. 2, т. 8 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Когато финансовите корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси, не са възстановени от съответния бенефициент по реда на ал. 1, те подлежат на възстановяване от съответните бюджети на първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиято структура е бенефициентът, по ред и начин, определени в нормативния акт по чл. 7, ал. 4, т. 4.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) При невъзстановяване по реда на ал. 1 и 3 на финансови корекции, определени на бенефициенти – бюджетни организации, може да се приложи разпоредбата на чл. 106 от Закона за публичните финанси.

Чл. 76. (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2016 г., отм., бр. 85 от 2017 г.).

Чл. 77. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) При констатирани от Европейската комисия или одитния орган слабости в системата за управление и контрол на програма по чл. 3, ал. 2 съответният ръководител на управляващия орган може да коригира разходите, подадени към Европейската комисия, като използва единна ставка или екстраполирана финансова корекция.

(2) Разходите по ал. 1 са за сметка на бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет, в чиято структура е управляващият орган.

Глава шеста

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 78. (1) Длъжностно лице в орган за управление или контрол, което при изпълнение на служебните си задължения виновно допусне нарушаване на предвиден в този закон срок, се наказва с глоба от 50 до 1000 лв., а при повторно нарушение – с глоба от 100 до 2000 лв.

(2) Нарушенията по ал. 1 се установяват с актове, съставени от инспектори в инспекторатите по Закона за администрацията.

(3) Наказателните постановления се издават от ръководителя на администрацията или организацията, в чиято структура е органът за управление или контрол, или от определено от него лице.

Чл. 79. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) "Административен договор" е изрично волеизявление на ръководителя на управляващия орган за предоставяне на финансова подкрепа със средства от ЕФСУ, по силата на което и със съгласието на бенефициента се създават за бенефициента права и задължения по изпълнението на одобрения проект. Административният договор се оформя в писмено споразумение между ръководителя на управляващия орган и бенефициента, заместващо издаването на административен акт.

2. (Отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.).

3. "Интегрирано проектно предложение" е проектно предложение за предоставяне на безвъзмездна

финансова помощ по две и повече програми по чл. 3, ал. 2, едната от които е определена за водеща.

4. (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) "Местна група за действие" е местната инициативна група и местната инициативна рибарска група съгласно Споразумението за партньорство, очертаващо помощта от Европейските фондове при споделено управление за периода 2021 – 2027 г.

5. "Награди" са финансови средства, отпускани като възнаграждение след провеждане на конкурс от управляващ орган или бенефициент на безвъзмездна финансова помощ.

6. (Отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.).

7. (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) "Финансови инструменти" е понятие по смисъла на чл. 2, т. 16 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

8. (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) "Национално съфинансиране" е съфинансиране, осигурено чрез трансфер от централния бюджет съгласно чл. 60, т. 2 от Закона за публичните финанси.

§ 2. (Отм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.).

§ 3. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) За награди, осигурени със средства от ЕФСУ, се провеждат конкурси при спазване на изискванията за публичност, прозрачност и равно третиране, определени с нормативен акт на Министерския съвет.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Средствата от ЕФСУ за награди се предоставят на бенефициент по реда на глава трета.

§ 4. (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) За Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони функциите на органи за управление, контрол и администриране по този закон се изпълняват от Министерството на земеделието и от Държавен фонд "Земеделие" – Разплащателна агенция, както това е предвидено в Закона за подпомагане на земеделските производители и в актовете по неговото прилагане.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 85 от 2017 г., бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) За плана по ал. 1 информацията по чл. 21, ал. 1 се въвежда, събира и систематизира при условията и по реда на Закона за подпомагане на земеделските производители.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 2 от 2018 г., бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.) Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ, както и плащанията, верифицирането или сертифицирането на разходите по плана по ал. 1 се извършват при условията и по реда на този закон, доколкото друго не е предвидено в Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически

планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) 1305/2013 и (ЕС) 1307/2013 и Регламент (ЕС) 2021/216 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) 1306/2013 (ОВ, L 435/1 от 6 декември 2021 г.), в Закона за подпомагане на земеделските производители или в акт по неговото прилагане.

(4) (Отм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.).

§ 5. Доколкото друго не е предвидено в приложимото за тях европейско законодателство и в сключените между държавите договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България, този закон се прилага и за финансовата подкрепа по програмите за европейско териториално сътрудничество, както следва:

1. информацията по чл. 21, ал. 1 се въвежда, събира и систематизира в информационни системи, създадени и поддържани за съответните програми за европейско териториално сътрудничество;

2. специалните правила за определянето на изпълнител по глава четвърта се прилагат и от бенефициенти – партньори по съответните програми от страна на Република България;

3. (изм. – ДВ, бр. 43 от 2016 г., бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) извършването на плащанията към бенефициентите, верификацията и счетоводното отчитане на разходи, възстановяването и отписването на неправомерни разходи и осчетоводяването на програмите се определят с акта по чл. 7, ал. 4, т. 4;

4. (изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) органите за управление и Националните органи осъществяват правомощия по администрирането на нередности и извършването на финансови корекции по реда на глава пета, раздел III; при извършване на финансови корекции органите за управление и Националните органи прилагат категориите нередности и минималните и максималните стойности на процентните показатели, определени в този закон и с акта по чл. 70, ал. 2;

5. (нова – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) проектите на насоки и/или друг документ, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти, преди внасянето им за утвърждаване, се съгласуват за съответствие с приложимите правила за държавните помощи съгласно чл. 26, ал. 3.

§ 6. (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.) Регионалните управления на образованието, държавните, общинските и частните детски градини и училища, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и държавните и частните висши училища, и научните организации съгласно Закона за висшето образование могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент – Министерството на образованието и науката, финансирани по Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014 – 2020 г., по Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 – 2020 г., по Програма "Образование" 2021 – 2027 г. и по Програмата за развитие на регионите 2021 – 2027 г., когато това е предвидено в методологията и критериите, използвани за подбор на операции, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

§ 6а. (Нов – ДВ, бр. 29 от 2019 г.) Съдии, прокурори, следователи и съдебни служители в органите на съдебната власт може да участват в дейности по изпълнение и/или управление на проекти с бенефициент или партньор Висшия съдебен съвет, с които се финансират мерки, свързани с изпълнението на Актуализираната стратегия за провеждане на реформата в съдебната система и Стратегията за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите. В този случай

съдиите, прокурорите, следователите и съдебните служители в органите на съдебната власт се считат за лица по чл. 49, ал. 3, като дейностите се възлагат от оправомощения ръководител или координатор на проект.

§ 66. (Нов – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) За целите на статистическото валидиране на показателите за резултат по програмите по чл. 3, ал. 2 с източник Националният статистически институт същият осигурява процеса по набиране и обработка на данни за тези показатели.

§ 7. (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) (1) Този закон предвижда мерки по прилагане на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за Фонд "Убежище, миграция и интеграция", Фонд "Вътрешна сигурност" и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика.

(2) Разпоредбите на този закон се прилагат при спазване изискванията на делегираните актове и актовете за изпълнение, приети от Европейската комисия по Регламент (ЕС) 2021/1060.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 8. (1) В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема или привежда в съответствие с него нормативните актове по прилагането му.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) Приетите от Министерския съвет нормативни актове, уреждащи обществени отношения, които са предмет на този закон, както и издадените от министъра на финансите указания за изплащане на безвъзмездна финансова помощ, за верификация и сертификация на разходите, за организация на счетоводния процес, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за приключване на оперативните програми, запазват своето действие по отношение на програмния период 2007 – 2013 г.

(3) Нормативните актове по ал. 2 се прилагат до приемането на актовете по ал. 1 и за програмен период 2014 – 2020 г., доколкото не противоречат на този закон.

(4) В едномесечен срок от влизането в сила на този закон заместник министър-председателят по еврофондовете и икономическата политика и министърът на финансите утвърждават образците по чл. 28, ал. 2.

§ 9. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 51 от 2022 г. , в сила от 1.07.2022 г.) Лицето, изпълняващо Холдинговия фонд, управлява Фонд на фондовете за финансовите инструменти, съфинансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмния период 2014 – 2020 г., както и изпълнява функциите и на холдингов фонд за инструментите за финансов инженеринг по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" и Оперативна програма "Регионално развитие", съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие за програмния период 2007 – 2013 г., след изтичането на срока на действие на рамковите и финансовите споразумения, сключени между Република България и Европейския инвестиционен фонд по инициативата Jeremie и между Република България и Европейската инвестиционна банка по инициативата Jessica, както и управлява ресурсите, прехвърлени по реда на чл. 5, ал. 5 от "Програмата за развитие на селските

райони", съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони за програмния период 2007 – 2013 г.

§ 10. (1) Започналите и недовършени до влизането в сила на този закон производства се довършват по досегашния ред.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2016 г., бр. 94 от 2019 г.) Образуваните до влизането в сила на този закон съдебни дела по жалби срещу изявления за финансови корекции на ръководителя на управляващия орган се довършват по реда на чл. 27, ал. 1 и ал. 5 и 6.

(3) (Нова – ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 25.12.2015 г.) Образуваните до влизането в сила на този закон гражданскоправни производства по искиви молби срещу изявления за финансови корекции на ръководителя на управляващия орган се довършват по досегашния ред.

§ 11. Паричните средства на лицето, управляващо Фонда на фондовете, налични към влизането в сила на този закон, се прехвърлят по сметка в Българската народна банка.

§ 12. В Закона за вътрешния одит в публичния сектор (обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г.; изм., бр. 64 и 102 от 2006 г., бр. 43, 69, 71 и 110 от 2008 г., бр. 42, 44, 78, 80, 82 и 99 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г., бр. 8 и 98 от 2011 г., бр. 50 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 41 т. 1 и 2 се изменят така:

"1. одити на системите, одити на операциите и одити на отчетите по всички оперативни програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица;

2. издаване на декларация за приключване на програма, съфинансирана от фондове на Европейския съюз."

2. В чл. 42 думите "Сертификатът, съответно декларацията" се заменят с "Декларацията".

3. В чл. 43 думите "Структурните фондове, Кохезионния фонд, както и по предприєдинителните фондове на Европейския съюз" се заменят с "Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица".

4. В чл. 44 ал. 1 се отменя.

5. В чл. 48, ал. 2, т. 1 след думата "наръчници" се добавя "за вътрешен одит".

Законът е приет от 43-то Народно събрание на 10 декември 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение

на Административнопроцесуалния кодекс

(ДВ, бр. 74 от 2016 г.)

.....

§ 7. Параграф 6, т. 2, буква "б" влиза в сила от 25 декември 2015 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение на Закона за управление на

средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове

(ДВ, бр. 52 от 2020 г.)

§ 7. В срок до 31 октомври 2020 г. Централното координационно звено осигурява възможност ИСУН да изпраща информация до профила на кандидат или бенефициент в информационната система за сигурно електронно връчване за изпратеното в ИСУН до съответния кандидат или бенефициент съобщение по чл. 22, ал. 3.

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за управление на

средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове

(ДВ, бр. 51 от **2022 г.**, в сила от 1.07.2022 г.)

.....

§ 69. Навсякъде в закона:

1. Думите "Европейските структурни и инвестиционни фондове" се заменят с "Европейските фондове при споделено управление".

2. Абревиатурата "ЕСИФ" се заменя с "ЕФСУ".

3. Думите "сертифициращ", "сертифициращия", "сертифициращият" и "сертифициращите" се заменят съответно със "счетоводен", "счетоводния", "счетоводният" и "счетоводните".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 70. До приключването на програмите за програмен период 2014 – 2020 г., съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), разпоредбите на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, отменени или изменени с този закон, запазват своето действие по отношение на управлението на средствата от ЕСИФ, както и по отношение на изпълнението и контрола на тези програми.

§ 71. (1) В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет и министърът на финансите приемат или привеждат в съответствие с него нормативните актове по прилагането на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

(2) Приетите от Министерския съвет и министъра на финансите нормативни актове до

влизането в сила на този закон запазват своето действие по отношение на програмния период 2014 – 2020 г.

(3) Нормативните актове по ал. 2 се прилагат до приемането на актовете по ал. 1 и за програмен период 2021 – 2027 г., доколкото не противоречат на този закон.

.....